

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 24766

гр. София, 25.11.2024 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в закрито заседание на 25.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

като разгледа дело номер **11081** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 248, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/, приложим във връзка с чл. 144 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по молба на адв. П. М. И., процесуален представител на А. П. И., с искане за допълване/изменение на решение № 14892 от 16.08.2024 г., в частта му за разноските. Иска се към определеното адвокатско възнаграждение да се начисли ДДС, както и за присъждане на законната лихва върху адвокатското възнаграждение до окончателното му заплащане.

Насрещната страна – член на Комисия за противодействие на корупцията, чрез процесуалните си представители, оспорва искането. Твърди, че постановяването на съдебен акт, с който насрещната страна е осъдена да заплати възнаграждение за оказана безплатна правна помощ, не съставлява облагаема стока или услуга по смисъла на ЗДДС. Смята, че разпоредбата на § 2а от ДР на НМРАВ няма отношение към дължимия данък върху добавената стойност при осъществяване на безвъзмездна доставка на услуга, каквато е безплатната правна помощ по чл. 38, ал. 1 ЗА. Посочва аргументи за това, че искането за присъждане на законна лихва върху адвокатското възнаграждение до окончателното му изплащане, е недопустимо.

Съдът намира искането за процесуално допустимо, като подадено от надлежна страна и в срока по чл. 248, ал. 1 ГПК. Разгледано по същество, искането е неоснователно.

С Решение № 14892/16.08.2024 г. на АССГ, Второ отделение, 38 състав, постановено по адм. дело № 11081/2023 г., съдът е отменил Решение № КПК-АПИО-П-1#7 от 19.10.2023 г. на член на Комисия за противодействие на корупцията в частта му по т. III и т. IV, като Комисията за противодействие на корупцията е осъдена да заплати на адв. П. М. И. адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лева.

Видно от пълномощно от 08.11.2023 г. адвокат П. М. И. - процесуален представител на А. И., е оказал безплатна адвокатска помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата – роднина на адвоката /роден син/. С оглед изхода на делото съдът е приел, че на основание чл. 143, ал. 1 от АПК и чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата /ЗА/ са налице предпоставките на адвоката, оказал безплатна правна помощ, да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размера, определен в Наредбата по чл. 36, ал. 2 от ЗА. Направил е извод, че приложима за случая е разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, поради което съдът е приел, че Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество следва да бъде осъдена да заплати на адвокат П. М. И. възнаграждение в размер на 1000 /хиляда/ лева, представляваща дължимото адвокатско възнаграждение за настоящата съдебна инстанция.

Съгласно разпоредбата на § 2а ДР от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за нерегистрираните по Закона за данъка върху добавената стойност адвокати размерът на възнагражденията по тази наредба е без включен в тях данък върху добавената стойност, а за регистрираните дължимият данък върху добавената стойност се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото на клиента адвокатско възнаграждение, като се дължи съобразно разпоредбите на Закона за данъка върху добавената стойност.

Съгласно чл. 2 ЗДДС с данък върху добавената стойност се облагат всяка възмездна облагаема доставка на стока или услуга, всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната, извършено от регистрирано по този закон лице или от лице, за което е възникнало задължение за регистрация, всяко възмездно вътреобщностно придобиване на нови превозни средства с място на изпълнение на територията на страната, всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната на акцизни стоки, когато получателят е данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице, което не е регистрирано по този закон, както и вносът на стоки. От законовата уредба се установява, че безвъзмездните доставки на стоки и услуги не се облагат с данък добавена стойност.

Правната помощ, която адвокат или адвокат от Европейския съюз може да оказва на лица, които имат право на издръжка, на материално затруднени лица или на роднини, близки или на друг юрист, е безплатна. По смисъла на чл. 9, ал. 1 във вр. с чл. 8 ЗДДС тя представлява безвъзмездна доставка на услуга. Безвъзмездните доставки на услуги не подлежат на облагане с данък върху добавената стойност - арг. от чл. 2, т. 1 ЗДДС, чл. 2 § 1, б. „в“ от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност.

Тази услуга не може да се приеме за възмездна на основание чл. 38, ал. 2 ЗА с аргументи, че възмездяването става впоследствие - с акта на съда, с който насрещната страна, при наличие на предвидените в нормата предпоставки, бива осъдена да заплати адвокатско възнаграждение на оказалия безплатна правна помощ адвокат. Съгласно чл. 25, ал. 2 ЗДДС данъчното събитие възниква на датата, на която услугата е извършена. Последващи този момент действия не могат да имат значение за възникване на данъчно задължение. Постановяването на съдебен акт, с който насрещната страна е осъдена да заплати възнаграждение за оказана безплатна правна

помощ, не съставлява облагаема стока или услуга по смисъла на ЗДДС. Правоотношението, по което безплатната правна помощ е оказана, и това, създадено със съдебния акт, са между различни страни и с различно съдържание. По първото за адвоката, оказал правната помощ, не възниква право да получи възнаграждение, а второто е между адвоката и насрещната страна, по което адвокатът има само права, но не и задължения. Съдът не може да начислява ДДС върху дължимото за оказаната безплатна правна помощ адвокатско възнаграждение без това да е изрично предвидено в закона. Нито ЗДДС, нито ЗА въвеждат такава изрична нормативна уредба, която да се отклонява от общите правила за облагане с данък върху добавената стойност.

Този извод не противоречи на § 2а ДР от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Посочената разпоредбата няма отношение към дължимия данък върху добавената стойност при осъществяване на безвъзмездна доставка на услуга, каквато е безплатната правна помощ по чл. 38, ал. 1 ЗА. Тя урежда начисляването на ДДС върху възнагражденията на регистрираните по ЗДДС адвокати и го определя като неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, но не установява задължение за начисляване на ДДС при оказана безплатна правна помощ. В тази насока е и съдебната практика – Определение № 917/02.05.2023 г. по гр. дело № 1323/2023 г. на ВКС.

По отношение искането за присъждане на законна лихва върху адвокатското възнаграждение, съдът намира, че вземането за разноски не е олихвяемо, доколкото ЗЗД не предвижда дължимост на лихва върху този вид вземания. Отговорността за разноски е акцесорна, обективна и безвиновна – загубилата страна трябва да я понася. Тя не е отговорност за вреди и обхваща само действително направените разходи на спечелилата страна, но не и пропуснатите ползи. Отговорността за разноски възниква от присъждането им с влязло в сила решение. Разноските представляват имуществена вреда, поради което съгласно правилата на ГПК и АПК, същата се възмездява от ответната страна по спора, за която решението на съда е неблагоприятно и не са лихвоносно вземане.

Във връзка с горното, съдът счита, че не са налице основания за изменение на съдебното решение в частта му за разноските.

По изложените съображения и на основание чл. 248, ал. 3 от ГПК, приложим във връзка с чл. 144 от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 38-ми състав,

О П Р Е Д Е Л И :

ОТХВЪРЛЯ искането на адв. П. М. И., процесуален представител на А. П. И., за допълване/изменение на решение № 14892 от 16.08.2024 г., постановено по посоченото административно дело, в частта му за разноските.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно.

СЪДИЯ:

